

НАЦРТ!!!

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ПАКУВАЊЕ И ОТПАД ОД ПАКУВАЊЕ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Предмет на уредување

(1) Со овој закон се уредуваат прашањата коишто се однесуваат на условите за заштита на животната средина кои мора да ги исполнува пакувањето при негово производство, пуштање на пазар и ставање во употреба; обврските и одговорностите на произведувачот, увозникот, извозникот, пакувачот, трговецот, превозникот и други субјекти кои учествуваат во процесот на производство, пуштање на пазар и ставање во употреба на пакувањето и постапувањето со отпадот од пакување; правилата за собирање, повторна употреба преработка и отстранување како и други услови за постапување со отпадот од пакувањето; известувањето; економските инструменти, надзорот како и други прашања од значење за управувањето со пакувањето и отпадот од пакување.

(2) На прашањата кои се поврзани со правилата за управување со отпад од пакувања кои не се посебно регулирани со овој закон, ќе се применуваат одредбите од Законот за управување со отпад.

(3) За регулирање на прашањата во врска со: пристап до информации кои се однесуваат на животната средина, учество на јавноста во донесувањето на одлуките, оценка на влијанието од определени стратегии, планови и програми врз животната средина, оценка на влијанијата од определени проекти врз животната средина, се применуваат одредбите од Законот за животната средина, доколку со овој закон не е поинаку уредено.

(4) На постапките утврдени со овој закон се применува Законот за општа управна постапка доколку со овој закон не е поинаку уредено.

Член 2

Цели на законот

Во согласност со начелото на одржлив развој, целите на овој закон се:

- да се спречи создавањето на отпад од пакување;
- да се намали количината на отпад од пакување;
- да се намали и ограничи употребата на штетни метали и материји во пакувањето и со тоа да ја намали токсичноста на отпадот од пакување;
- да се спречи или да се намали негативното влијание врз животната средина од отпадот од пакување и да се обезбеди високо степен на заштита на животната средина
- да се постигне високо ниво на повторна употреба на пакувањето,
- високо ниво на рециклирањето и други видови на преработка, на отпадот од пакување и намалување на крајното отстранување на отпадот.;
- да се обезбедат услови за воспоставување на системи за враќање, селектирање, собирање, повторна употреба, преработка и рециклирање на отпадот од пакување;
- да се обезбедат услови за воспоставување и развој на пазар на преработка и рециклирање на отпадот од пакување;

- да се обезбедни еднаква положба на пазарот меѓу домашните и странските правни и физички лица и да се избегнат и отстранат трговските бариери кои можат да го нарушат пазарот,

Член 3

Примена на законот

(1) Одредбите од овој закон се применуваат на сите пакувањето што се произведува и пушта на пазар на територијата на Република Македонија, и на целиот отпадот од пакување кој е создаден од вршење на производствена, индустриска, знаетчиска, трговска, услужна, административна и друга дејност; отпад од пакување кој е создаден во домаќинствата и/или на други места на територијата на Република Македонија, без оглед на потеклото, употребата и видот на материјалот на пакувањето и на отпадот од пакување, освен во случаите кога одделни прашања што се поврзани со квалитетот на пакувањето, како што се оние за безбедност, хигиена и санитарна заштита, заштита на здравјето и безбедноста на пакуваните производи, како и правила што се поврзани со транспортот на производи и постапување со отпад и отпад од пакувања, не се уредени поинаку со друг пропис.

(2) Сите мерки, стандарди и цели кои се утврдени со овој закон се применуваат како минимални барања кои што треба да се исполнат при управувањето со пакувањето и отпадот од пакување.

(3) Доколку со овој или друг закон се утврдени мерки, стандарди и цели на животната средина, при управувањето со пакувањето и отпадот од пакувања се применуваат построгите мерки и стандарди со цел заштита на животната средина и постигнување на целите на животната средина.

Член 4

Дефиниции

Во смисла на овој закон одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **Пакување** се сите производи направени од било каков вид материјал кои се користат за чување заштита, ракување, испорака и презентирање на стоки, од производителот до корисникот или потрошувачот, без оглед на тоа дали стоката е суровина или готов производ.

„Неповратните„ предмети кои се користат за истите цели, исто така, ќе се сметаат за пакување, вклучувајќи ги и помошните средства кои служат за завиткување, поврзување и/или употреба на стока, означување на стока, припрема за достава или затворање на стока.

Пакувањето може да биде:

1.1 **Продажно или примарно пакување** (во понатамошниот текст продажно пакување) е пакување направено на таков начин кое преставува единствена единица за крајниот корисник или потрошувачот на местото на продажбата. Ова вклучува чаши, шолји, кеси, конзерви, шишиња, пластични шишиња, туби, кутии, плочи, цевки и друго или друго слично пакување со составните делови коишто ја обвиткуваат или ја содржат основната продажна единица на стоката наменета за продажба за крајниот корисник или за потрошувачот, на местото на продажбата и ја заштитуваат стоката од оштетување или загадување. Продажно пакување се и садовите и приборот за јадење за еднократна употреба.

1.2 **Групно или секундарно пакување** (во понатамошниот текст групно пакување) е пакување направено на таков начин кое, како група, обвиткува или држи заедно поголем број на основни продажни единици со продажно

пакување од ист или различен вид на стока на местото на купување, без оглед на тоа дали се продаваат на крајниот корисник или потрошувач како група или се продаваат поединечно по продажна единица или служи како средства за достава до местото на продажба. Групното пакување може да се отстрани од продажните единици без да се влијае врз неговите карактеристики. Ова вклучува фолии, кутии и слични материјали за завиткување или друго пакување чии составни делови се наменети за дистрибуција, складирање, транспорт или достава на стоката за продажба на крајниот корисник или потрошувач. Ако групното пакување истовремено врши функција на продажно пакување истото се смета за продажно пакување.

1.3 Транспортно или терцијално пакување (во понатамошниот текст транспортно пакување) е пакување направено на таков начин, кое обвиткува или држи заедно поголем број на основни продажни единици со продажно или групното пакување, со цел да го олесни ракувањето и транспортот на стоката и да ја заштити од оштетување при ракувањето и транспортот. Ова вклучува буриња, сандаци, врчви, вреќи, палети, кутии или друго слично пакување. Ако транспортното пакување истовремено врши функција на продажно пакување истото се смета за продажно пакување. Контејнерите, кои за превоз на стока се употребуваат во патниот, железничкиот, поморскиот или воздушниот сообраќај, не се транспортно пакување.

1.4 Кога е потребно, определувањето за тоа кој предмет ќе се смета за „пакување“ ќе се врши и преку примена на следниве критериуми:

а) Предмет ќе се смета за пакување ако ја исполнува една од дефиницијата за пакување дадени под точка 1 од овој став, без оглед на другите функции кои може ги поседува, под услов пакувањето да е интегрален дел од производот и е неопходно за чување на неговата содржина, го поддржува или штити производот во текот на целиот негов животен циклус и сите елементи на пакувањето се наменети да се употребуваат, трошат и отстрануваат заедно со производот.

б) Предмет кој е дизајниран или наменет да се наполни со содржина на местото на продажбата и предмет наменет „за еднократна употреба,“ што се продава, полни или е дизајниран и наменет да се наполни на местото на продажба ќе се смета за пакување ако ја исполнува една од дефиницијата за пакување дадени под точка 1 од овој став.

в) Составните делови на пакувањето и помошните елементи вградени во пакувањето се сметаат за дел од пакувањето во кое се вградени. Помошните елементи што се директно обесени, или прикачени на еден производи, и што вршат функција на пакување се сметаат за пакување, освен ако не се составен дел од тој производ и ако сите елементи се наменети да се користат или да се отстранат заедно со производот.

Заради полесно определување на предмети кои ќе се сметаат за „пакување“ согласно критериумите дадени во точка 1.4 на овој член, министерот за животна средина ќе објави листа со илустративни примери за пакување

2. **Отпад од пакување** е секое пакување или материјал за пакување кој е опфатен со дефиницијата за отпад согласно Законот за управување со отпад, освен остатоците создадени при производството на пакувањето.

3. **Отпад од пакување кој претставува комунален отпад** е отпад од продажно и групното пакување, кој настанува како отпад од домаќинствата или отпад од индустриските, занаетчиските, услужните или другите активности кој по својотата природа и според својот состав е сличен на отпадот од домаќинствата

4. **Отпад од пакување кој не претставува комунален отпад** е отпад од продажно, групно или транспортно пакување кој настанува како отпад при извршувањето на производствени, индустриски, занаетчиски, трговски, услужни, административни и други дејности и по својотата природа и според својот состав е различен од отпадот од домаќинствата.

5. **Управување со отпад од пакување** е збир на активности, мерки и одлуки наменети за управување и постапување со отпадот од пакување во согласност овој закон и со прописите кои го регулираат управувањето и постапувањето со отпадот.

6. **Спречување** значи намалување на количеството и на негативните влијанија врз животната средина, особено со развивање на „чисти“ производи и технологии, од:

- материјалите и супстанците содржани во пакувањата и во отпадот од пакување, и
- пакувањето и отпадот од пакување што настанува при производствениот процес и во фазите на пуштање на пазар, ставање во употреба, дистрибуција и отстранување.

7. **Повторна употреба** на пакувања е секоја постапка со којашто пакувањето било замислено (конципирано) и дизајнирано на таков начин да во текот на својот животен циклус, со помош или без помошни производи за пакување, биде еднаш или повеќе пати повторно употребено и/или еднаш или повеќе пати може повторно да се наполни за иста или слична намена за која првично било направено. Ова повторно употребено пакување станува отпад од пакување тогаш кога веќе нема да биде предмет на повторна употреба.

8. **Преработка** е секоја операција на обновување која може да се примени во согласност со одредбите на Законот за управување со отпад

9. **Рециклирање на отпадот од пакувања** е секоја преработка на отпадот од пакување во производствен процес како секундарна суровина за производство на нови пакувања наменети за иста или за друга цел, вклучувајќи го органското рециклирање, но исклучувајќи ја енергетската преработка.

10. **Енергетска преработка на отпадот од пакување** е секоја операција на преработка со која се врши согорување на отпадот од пакување заедно или без друг отпад со цел производство на енергија и искористување на добината топлинска енергија.

11. **Органското рециклирање на отпад од пакување** значи аеробена (компостирање) или анаеробена (биометанизација) преработка во контролирани услови и со употреба на микроорганизми за делот на отпадот од пакување кој биолошки може да се разложи, со којашто се произведува стабилизирани органски остатоци или метан. Отстранувањето на отпадот од пакување на депонии не се смета за органско рециклирање.

12. **Отстранување на отпад од пакувања** е секоја операција која може да се примени во согласност со одредбите на Законот за управување со отпад

13. **Економски оператори** поврзани со управувањето со пакување и се:

- **Пакувач** е правно или физичко лице кои произведува, увезува и/или пушта на пазар пакувања и нивни конвертори, како своја дејност; материјали???
- **Производител** е правно или физичко лице кое, во согласност со законските прописи, пакува стоки или полни стоки во пакувања, како и произведува, увезува и/или пушта на пазар стоки спакувани во пакувања, како своја дејност;
- **Мал производител** е правно или физичко лице кое пакува стоки или полни стоки во пакувања, како и произведува, увезува и/или пушта на пазар стоки спакувани во пакувања во мали количини согласно член 16 став (2) на овој закон;
- **Продавач** е правно или физичко лице кое продава и му дава на потрошувачот спакувана стока;
- **Трговец** е правно или физичко лице кое, во согласност со законските прописи, врши трговска дејност и набавува материјали за производство на пакување, пакување и спакувани стоки за цели на продажба на крајниот корисник;
- **Последен доставувач** е правно или физичко лице кое пакувањето или спакуваната стока ја доставува непосредно на крајниот корисник, без оглед на тоа дали истовремено тоа лице е производител, пакувач или продавач на мало;
- **Краен корисник** е потрошувач кој поради крајна употреба или консумирање на спакуваната стока, ја одделува стоката и/или го празни пакувањето и на тој начин создава отпад од пакување и трговец кој, поради понатамошна употреба на стоката, пакувањето го одвојува од стоката и/или го празни пакувањето и на тој начин создава отпад од групно или транспортно пакување;
- **Правно лице за постапување со отпад од пакување** е правно или физичко лице кое согласно овој закон има добиено дозвола за основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување согласно член 20 став 2 на овој закон;
- **Самостоен постапувач со отпад од пакување** е правно или физичко лице кое согласно овој закон има добиено дозвола дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување во согласност со член 23 став (2) на овој закон;
- **Субјекти кои собираат комунален отпад** е правно или физичко лице кои согласно Законот за управување со отпад поседува дозвола за собирање и транспортирање на комунален и друг вид неопасен отпад;

14. **Доброволен договор** е формален договор кои има извршни клаузули склучен помеѓу, од една страна, органите и организациите кои застапуваат одредени интереси на економските оператори, групи на економски оператори и поединечни економски оператори и, од друга страна, Владата на Република Македонија, со цел да се постигнат целите на овој закон утврдени во член 2 и целите од член 33 на овој закон, кој е отворен за пристапување на сите правни и физички лица кои сакаат да ги исполнат условите утврдени во договорот.

15. **Композитно пакување (комполит)** е пакување составено од повеќе слоеви од различни материјали, кои рачно не може да се раздвојат или на друг начин меѓусебно да се одвојат.

16. **Повратно пакување** е пакување за кое е обезбедено враќање со кауција и истото може повторно да се употребува.

17. **Враќање на пакувања** е која било активност присутна во праксата која не го загрозува здравјето на луѓето и не применува процеси или методи кои би биле штетни за животната средина со која се обезбедува повратен прием на отпад од пакување.

18. **Намерно внесување** е активност со која намерно се користи супстанција или материја при формулирањето на пакувањето или на компонентите на пакувањето при што нејзиното постојано присуство во крајното пакување или во компонентата на пакувањето е пожелно за да се постигнат спречицифични карактеристики, излед или квалитет на пакувањето. Употребата на рециклирани материјали како суровина за производство на нови материјали за пакување, каде дел од рециклираните материјали можат да содржат колчества од регулираните супстанции и материји, не се смета за намерно внесување.

19. **Случајно присуство** е присуство на метал како ненамерно внесена состојка на пакување или дел од пакување.

20. **Процент на обнова односно преработка или согорување на отпадоци со енергетска преработка на отпадот од пакување** подразбира вкупна количина на отпад од пакување обновена или согорена во печки за согорување на отпадоци заради енергетска преработка на отпадот од пакување, поделена со вкупната количина на создаден отпад од пакување;

21. **Процент на рециклирање** подразбира вкупна количина од рециклиран отпад од пакување, поделен со вкупната количина од создаден отпад од пакување;

Член 5

Начела

(1) Во согласност со целите за долгорочна заштита и одржливо користење на природните ресурси и заштита и унапредување на медиумите и областите на животната средина, управувањето со пакувањето и отпадот од пакување се заснова на:

1. **Начело на одговорност на производителот** - производителот кој при вршењето на економската активност создава и придонесува кон создавање на отпад од пакување е одговорен за превземање на мерки за управување со пакувањето и отпадот од пакување со цел да се елиминира и/или намали до крајна можна мера негативното влијание врз медиумите и областите на животната средина кое настанува како резултат на отпад од пакување создаден од неговата активност. Во смисла на оваа начело како производител се смета и пакувачот.
2. **Начело на проценка на животниот циклус на производот** – производителот на стока која е спакувана во пакување и како производ ја пушта на пазар е должен да изврши проценка на животниот циклус на производот и да го дизајнира на начин со кој ќе се овозможат повторна употреба и зголемен животен циклус на пакувањето и производот, намалување на создавањето на отпад и отпад од пакување на крајот на

животниот циклус на производот и спречување на негативни влијанија врз медиумите и областите на животната средина.

(2) Во управувањето со пакувањето и отпадот од пакување, покрај начелата утврдени во овој член, соодветно се применуваат и начелата утврдени во Законот за управување со отпад и Законот за животна средина.

II. Управување со пакување

1. Група на барања за пакување

Член 6 Спречување и стандардизација

Снабдувачот, пакувачот и производителот во производството или при увозот на материјали се должни да употребуваат најдобри технологии и производствени постапки, кои се докажани во праксата и достапни на пазарот и кои, по разумна цена, придонесуваат кон:

- намалување на создавањето на количеството на отпад од пакувања;
- спречување и намалување на штетните/негативните влијанија врз медиумите и областите животната средина настанати поради составот на материјалот на пакувањето или отпадот од пакување;
- спречување и намалување на штетните/негативните влијанија врз медиумите и областите на животната средина во текот на производството, пуштањето на пазарот, сортирањето и употребата на пакувањата, како и во преработката и отстранувањето на отпадот од пакување.

Член 7 Пуштање на пазар

Пакување може да се пушти на пазар под услов да ги исполнува основните барања утврдени во овој закон кои се однесуваат на производството и составот на пакувањето, природата на пакувањето во однос на неговата повторна употреба, вклучувајќи ја и погодноста за преработка и рециклирање.

Член 8 Примена на стандарди во управувањето со пакувањето и отпадот од пакување

(1) Пакувањето што се произведува и кое се пушта на пазар во Република Македонија треба да е во согласност со европските и национални стандарди.

(2) Пакувањето ги исполнува условите утврдени во став (1) од овој член доколку е произведено во согласност со:

1. усогласените европски стандарди усвоени како национални, а кои се однесуваат на:

- критериуми и методологии за анализа на животниот циклус на пакувањето;

- методи за мерење и верификација на присуство на тешки метали и други штетни материи и супстанции во пакувањето и нивното испуштање во животната средина од пакувањето и од отпадот од пакување;
  - критериуми за минималната содржина на материјалот што се рециклира во пакувањето за соодветни видови на пакувањето;
  - критериуми за методите на рециклирање;
  - критериуми за методите на компостирање и за создадениот компост, и
  - критериуми за означување на пакувањето.
2. национални стандарди во области во кои европските стандарди не се усогласени.

Член 9

Барања во поглед на производството и составот на пакувањето

(1) Пакувањето се изработува на таков начин што волуменот и тежината на пакувањето ќе бидат ограничени на минималното соодветно количество за одржување на потребното ниво на безбедност, хигиена и прифатливост за пакуваниот производ и за потрошувачот.

(2) Пакувањето е дизајнирано, произведено и продадено на начин што ќе овозможува повторна употреба или преработка, вклучувајќи и рециклирање, при што негативното влијанието врз животната средина се сведува на минимум при отстранување на отпадот од пакувањето или на неговите остатоците настанати при преземање на операциите за постапување со отпадот од пакување.

(3) Пакувањето е изработено на таков начин што присуството на штетни и на други опасни супстанции и материи присуство на тешки метали и други штетни материи и супстанции?, како состојки на материјалот за пакување или на која било од компонентите на пакувањето, се сведени на минимум во однос на нивното присуство во емисиите, пепелта или во исцедокот што се создава при согорување или отстранување на пакувањето, или се создава при преземање на операциите за постапување со отпадот од пакување

Член 10

Барања во поглед на концентрација на тешки метали во пакувањето

(1) Вкупното ниво на концентрација на олово, кадмиум, жива и хексавалентен хром присутно во пакувањето и во неговиот составен материјал или компоненти не смее да надминува 100 милиграми по килограм маса тежински, освен за пакување кое во целина направено од оловно кристално стакло.

(2) Производителот или пакувачот кон пратката на пакувањето или материјалите за производство на пакување кои ги пушта на пазар мора да приложи инфрорамција дека се исполнети барањата од став (1) на овој член.

(3) По исклучок од став (1) на овој член, содржината на тешки метали може да го надминува нивото од 100 милиграми по килограм маса тежински за стаклени пакувања, пластични гајби и палети кои потекнуваат од рециклирани материјали и доколку тешките метали не се намерно внесени во производствениот процес односно се случајно присутни.

(3) Во случаите на надминување на нивото на концентрација на тешки метали од став (2) од овој член, во некоја од дванаесетте последователни месечни контроли направени на стандардно и редовно производство ја надмини границата од 200 милиграми по килограм маса тежински пакувачот и производителот се должни да достават извештај до органот за вршење на

стручни работи од областа на животната средина (во понатамошниот текст: стручен орган).

(4) Извештајот од став (3) на овој член треба да ги вклучува информации за изменрените вредности, опис на користените методи на мерење, можни извори на присуство на нивоата на удели на тешки метали и детален опис на превземени мерки за намалување на уделите на тешки метали.

(5) Резултатите од мерењата извршени во производствените процеси како и користените мерни методи треба да се достапни во секое време на надлежни органи на нивно барање.

Член 11

Барања во поглед на пакувањата кои се наменети за повторна употреба

Пакувањата кои се произведени со намена да бидат повторно употребувани треба да ги исполнуваат следните барања:

- физичките својства и карактеристики на пакувањето треба да бидат такви кои ќе обезбедат соодветен квалитет на пакувањето со цел да негова повторна употреба во нормално предвидливи услови на користење;
- да овозможат при преработката на искористеното пакување, да се задоволат барањата во однос на здравствените и безбедносните услови за заштита при работа,
- да овозможи пакувањето кое не може понатаму повторно да се употребува да ги задоволува условите што треба да ги исполнува отпадот од пакување.

Член 12

Барања во поглед на погодноста на пакувањето за преработка и рециклирање

Пакувањето во поглед на неговата погодност за преработка и рециклирање треба да ги исполнува следните критериуми :

- Пакување што можат да се преработува преку операции на рециклирање мора да биде изработено на таков начин, што кога ќе стане отпад од пакување, да овозможува рециклирање на одреден тежински процент од материјалите кои се користени во изработката на производот кој е наменет за продажба, во согласност со важечките стандарди. Утврдувањето на овој процент може да варира, во зависност од видот на материјалот од кој се состои пакувањето.
- Пакување коешто може да се преработи преку операции за енергетска преработка, кога ќе стане отпад од пакување, да има минимална калорична вредност за да се овозможи оптимално производство на енергијата.
- Пакување коешто може да се преработи преку операции на компостирање, мора да биде изработено на таков начин, што кога ќе стане отпад од пакување, да има биоразградливо својство што нема да го попречува одделното собирање и процесот на компостирање или активноста во којашто тоа се воведува.
- Пакувањето што е произведено од биоразградливи материјали, мора да биде изработено на таков начин, што кога ќе стане отпад од пакување, да биде од таква природа што ќе може да се подложува на физичко, хемиско, термичко или

на биолошко разградување, така што поголемиот дел од завршниот компост на крај ќе се разградува во јаглероддвооксид, биомаса и вода.

Член 13

Идентификација и означување на материјали за пакувањето

(1) Материјалите за пакувањето се идентификува и означува во согласност со природните својства на материалот од кои е произведено пакувањето со цел да се олесни собирањето, повторната употреба и преработката, вклучувајќи го и рециклирањето.

(2) Пакувањето треба да биде означено со соодветна ознака на самото пакување или на неговата етикета, а доколку големината на пакувањето тоа не го дозволува, тогаш означувањето ќе биде дадено во приложено упатство.

(3) Означувањето треба да содржи следните податоци:

- 1) видот на материјалот употребен во пакувањето;
- 2) можноста за повторна употреба доколку постои;
- 3) можноста за рециклирање доколку постои;

(4) Ознаката треба да биде јасно видлива и лесно читлива при продажбата и при враќањето на пакувањето, издржлива и трајна, дури и кога пакувањето е отворено.

(5) Министерот за животна средина ќе ги пропише системот за идентификација и означување на материјалите од кои е произведено пакувањето.

Член 14

Известување

(1) Производителот, пакувачот и трговецот се должни на соодветен начин на продажното место да постави известување за продавачот и потрошувачот за битните својства на производот и неговото пакување во поглед на опасните и штетните материи и суспензии кои тие ги содржат и за начинот на постапувањето со искористените производи и со пакувањето кога тоа ќе стане отпад од пакување.

(2) Производителот е должен на секој вид на материјал од кој е произведено пакувањето или материјалите за производство на пакување кои ги пушта на пазар да обезбеди доказ за количината на тешки метали од членот 10 на овој закон.

III, Управување со отпад од пакување

Член 15

Забрани

(1) Забрането е отпадот од пакување, кој не е комунален отпад, да се остава или предава како комунален отпад на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад.

(2) Крајниот корисник, отпадот од пакување кој не е комунален отпад кој го предава или враќа во согласност со овој закон, е должен да го чува одвоено со цел да не постои можност да се меша со друг вид на отпад и да може да се собере и повторно употреби, преработи или острани во согласност со овој или друг закон.

(3) Крајниот корисник е должен, отпадот од пакување кој не е комунален отпад, а кој го предава или враќа да не е загаден со штетни или опасни материи и други материјали кои не се пакување, доколку тие материјали би ја оневозможиле неговата повторна употреба или преработка или тие би биле можни само со превземање на дополнителни мерки кои имаа несразмерно високи трошоци.

(4) Крајниот корисник е должен за отпадот од пакување кој е загаден со опасни или други материји кои не се пакување, како поседувач на отпад да обезбеди постапување со истиот во согласност со прописите за постапување со отпад.

IV. Системи за враќање, собирање и за обновување односно преработка на отпад од пакување

Член 16

Обврски на производителот , пакувачот и трговецот

(1) Производителот и пакувачот и трговецот се должни на свој трошок да обезбедат собирање и преработка на отпадот од пакување кое го пуштил на пазарот во Република Македонија со:

- редовно преземање на отпадот од пакување кој е комунален отпад од субјекти кои собираат комунален отпад и да обезбедат негова повторна употреба, преработка или отстранување,

- преземање и собирање на отпадот од пакување кој не е комунален отпад од крајните корисници и негова повторна употреба, преработка или отстранување.

(2) Обврската од став (1) на овој член важи и за трговецот доколку продава стока спакувана во пакување кое не е комунален отпад, ако за ова пакување не се припишани посебни услови за постапување.

(3) Обврските од став (1) од овој член не важат за пакувањето кое се извезува како пакување или како спакувана стока.

(4) Обврската од ставовите (1) и (2) на овој член не се однесува на субјектите кои се определени со членовите 28, 29, 30 и 31 од овој закон.

Член 17

Постапување со групното и транспортното пакување

(1) Производителот, пакувачот и трговецот е должен отпадот од групното и транспортното пакување непосредно по доставувањето на стоката или при наредното доставување, бесплатно да го прими назад ако крајниот корисник сака да го врати. Ако крајниот корисник самиот ја преземе стоката од производителот, снабдувачот, пакувачот или од трговецот, може отпадот од групно и транспортно пакување да го остави непосредно на местото на преземање или накнадно бесплатно да го врати.

(2) Обврските од ставот (1) на овој член се применуваат и за продажното пакување кое истовремено врши функција на групно или транспортно пакување.

(3) Производителот, пакувачот и трговецот е должен бесплатно да го прими назад и отпадот од продажното пакување кое не е комунален отпад кога крајниот корисник сака да го врати и за таквиот отпад не се пропишани посебни начини на постапување.

(4) За спроведување на обврските од ставовите (1), (2) и (3) од овој член производителот, пакувачот и трговецот е должен да уреди простор и да обезбеди опрема за селективно собирање на отпадот од пакување доколку има продажен простор поголем од 200 m².

(5) Производителот, пакувачот и трговецот може собраните количини на отпад од пакување привремено да ги складира одвоено во свој затворен или отворен простор.

(6) Производителот, пакувачот и трговецот кој има продажен простор помал од 200 m² може да уреди простор и да обезбеди опрема за селективно собирање на отпадот од пакување.

Член 18 **Ослободување**

(1) Обврската од член 16 од овој член се однесува само на оној производител, пакувач и трговец кој пуштил годишно на пазар повеќе од следните количини и видови на пакување:

- 800 кг стакло;
- 100 кг пластика;
- 300 кг хартија, картони и повеќеслојно пакување составено од претежно хартиени или картноски компоненти;
- 100 кг метал;
- 100 кг дрво;
- 100 кг други видови на пакување.

(2) Производителот, пакувачот и трговецот кој пушта на пазар годишно помали количини на поедини видови на пакување од став (1) на овој член се смета за мал производител.

Член 19 **Здружено постапување со отпад од пакување**

(1) Производителот, пакувачот и трговецот обврските од член 16 на овој закон можат да ги остваруваат со здружување преку основање на, и/или склучување на договор со, правно лице кое во согласност со прописите на овој или друг закон обезбедува постапување со отпадот од пакување во нивно име и за нивна сметка (во понатамошниот текст: правно лице за постапување со отпад од пакување).

(2) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да обезбеди:

- редовно преземање на отпадот од пакување кој е комунален отпад од собирни места или центри на кои се собира комуналниот отпад;
- редовно преземање и собирање на отпадот од пакување кој не е комунален отпад од крајните корисници, и
- повторна употреба, преработка или отстранување на преземената и собраната количина на отпад од пакување согласно алинеите 1 и 2 од овој став.

(3) Правното лице за постапување со отпад од пакување може да биде само непрофитна организација која има обезбедено дозвола во согласност со член 20 од овој закон.

(4) Вршењето на работите од став (2) на овој член правното лице за постапување со отпад од пакување не може да ги извршува самостојно и е должно да ги довери на трети лица кои се регистрирани за вршење на тие работи и поседуваат соодвени дозволи согласно овој или друг закон.

Член 20

Правното лице за постапување со отпад од пакување

(1) Производителот, пакувачот и трговецот може да основаат, здружат во, или склучат договор со, правно лице за постапување со отпад од пакување само доколку заедно пуштат на пазар во Република Македонија најмалку 30 % а не повеќе од 55 % од примарното, секундарното и терцијално пакување во текот на една година.

(2) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да обезбеди дозвола од министерството за животна средина за основање на систем за собирање и за повратен прием на отпад од пакување.

(3) Дозволата од став (2) од овој член се добива на начин утврден во член 51 од Законот за управување со отпад.

(4) Покрај условите утврдени во член 51 став (2) и (3) од Законот за управување со отпад, правното лице за постапување со отпад во барање треба да се содржат и следните податоци:

- висина на основачки капитал на правното лице;
- назив, адреса, дејност, број на деловниот субјект и даночен број на производителите, снабувачите, пакувачите и трговците од член 16 и крајните корисници од член 27 од овој закон, кои имаат договор, се основачи или со договор се здружени во правното лице за постапување со отпад од пакување;
- регистрирана ознака на пакувањето доколку има намера со неа да им гарантира на учесниците во системот дека ќе постапува со тој отпад од пакување;
- докази дека се исполнети условите утврдени со овој член со членот 51 од Законот за управување со отпад.

(5) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно најдоцна до 31 март при доставувањето на извештај за постапувањето со отпадот од пакување од член 25 на овој закон до стручниот орган да достави и податоци од став (4) алинеа 2 од овој член.

(6) Правното лице за постапување со отпад е одговорно за правилното постапување со отпад во согласност со овој закон во име на производителите, пакувачите и трговците од член 16 и крајните корисници од член 27 од овој закон, кои имаат договор, се основачи или со договор се здружени во правното лице за постапување со отпад од пакување.

(7) Стручниот орган води евиденција на правните лица кои постапуваат со отпад од пакување, а кои добиле дозвола од став (2) на овој член.

Член 21

Програма за постапување со отпад од пакување

(1) Програмата од член 51 став (3) од Законот за управување со отпад задолжително ги содржи следните податоци:

- видот на пакувањето за кое правното лице го организира системот за постапување со отпад од пакување (во понатамошниот текст: систем)
- назив, адреса, дејност, број на деловниот субјект и даночен број на производителите, снабувачите, пакувачите и трговците во чие име и за чија сметка обезбедува постапување со отпад од пакување со податоци за видот и количината на примарното, секундарното и терцијално пакување во текот на една година што го пуштаат на пазар во Република Македонија;
- назив, адреса, дејност, број на деловниот субјект и даночен број на крајниот корисник во чие име и за чија сметка обезбедува постапување со отпад од пакување;
- предвиден начин и обем на преземање и собирање на отпадот од пакување кој не е комунален отпад од крајните корисници;

- предвиден начин и обем на редовно превземање на отпад од пакување кој е комунален отпад од ЕЛС односно правните и физички лица кои собираат комунален отпад;
  - предвиден начин и мерки за известување на јавноста и крајните корисници во согласност со член 22 став (2) и (3) од овој закон;
  - број и локации на собирните места и центри кои се вклучени во системот за собирање на отпад од пакување и назив на правните или физичките лица кои управуваат со нив;
  - начинот на спроведувањето на кауцијата, доколку се воведува;
  - видот и капацитетот на средствата и опремата, кои ги поседуваат правните или физичките лица кои, како трети лица во смисла на член 19 став (4) на овој закон, ќе бидат вклучени во системот за собирање на отпад за пакување, во кои ќе се врши собирање, привремено складирање, сортирање или други активности во врска со отпадот од пакување пред да се обезбеди повторна употреба, преработка и отстранување на отпадот од пакување;
  - предвидена вкупна годишна количина на вкупно собран отпад од пакување и уделот на видот на материјалите од член 18 од овој закон и уделот на собраниот отпад од пакување кој е наменет за повторна употреба, преработка, рециклирање или извезување:
  - предвиден начин и количина на собраниот отпад од пакување кој е наменет за повторна употреба, преработка и отстранување со назив на правните лица кои ќе го извршат повторната употреба, преработката или отстранувањето;
  - предвидениот удел на вкупно собраниот отпад од пакување и неговата повторна употреба, преработка и отстранување кое учествува во остварувањето на националните цели од член 33 на овој закон.
- (2) При воспоставувањето на системот и подготвувањето на програмата од став (1) на овој член, правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да ги земе во предвид следните работи:
- густината на населението и количината и видот на отпадот од пакување кој не е комунален отпад;
  - распоредувањето на собирните места и центри кои ги има вклучено во системот за собирање и превземање на отпад од пакување кој не е комунален отпад;
  - просторната разместеност односно оддалеченост на објектите и капацитетите каде што собраниот отпад од пакување се преработува, (рециклира и се врши енергетска преработка на отпадот од пакување) и се отстранува.
  - собирањето, преработката и отстранувањето на отпадот од пакување може да го довери само на правни и физички лица кои поседуваат соодветни дозволи за постапување со отпад согласно Законот за управување со отпад, и тоа да го вршат на начин и во услови како што се пропишани со законот и во објекти и капацитет кои ги исполнуваат законски пропишаните услови;
- (3) За работите од став (2) на овој член правното лице за постапување со отпад од пакување е должно да обезбеди докази дека ги земал во предвид и соодветно ги уредил истите.

Член 22

Задолжителни обврски за постапување

(1) Правното лице за постапување со отпад од пакување при организирањето на системот е должно да обезбеди собирните места и центри да бидат уредени на таков начин којшто ќе овозможи крајните корисници да го оставаат отпадот од пакување кој не е комунален отпад и во случај кога преземањето на отпадот

од пакување не е обезбедено непосредно кај крајните корисници или кај последните доставувачи.

(2) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно на соодветен начин да ја информира јавноста и крајните корисници за намената и целите од собирањето на отпадот од пакување кој не е комунален отпад, за правилното постапување со истиот и за можностите за бесплатно предавање и можностите за рециклирање и преработка на отпадот од пакување, вклучувајќи и информации за подигнување на одговорноста за правилно постапување со отпадот од пакување и за начинот на кој можат да постапуваат со отпадот од пакување кој е опфатен во системот.

(3) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должен на соодветни места во секоја општина да ја известува јавноста за адресите на собирните места и центри кои постојат во подрачјето на таа општина кои се вклучени во системот, односно каде што се врши собирање на отпадот од пакување.

(4) Правното лице за постапување со отпадот е должно да ја информира јавноста за ознаките кои постојат на пакувањето и за нивното значење.

Член 23

Самостојно постапување со отпад од пакување

1) По исклучок од член 19 од овој закон, производителот, пакувачот и трговецот обврските од член 16 на овој закон можат да ги остваруваат самостојно доколку за тоа има обезбедено дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување во согласност со став (2) на овој член и е регистрирано во евиденцијата кај стручниот орган како производител, пакувач или трговец кој самостојно обезбедува постапување со отпадот од пакување што го создава.

(2) Дозволата од став (1) на овој член се добива со соодветна примена на одредбите од член 20 став (3), (4) и (5) и член 21 на овој закон.

(3) Врз основа на добиената дозвола, стручниот орган издава потврда дека производителот, пакувачот или трговецот е регистриран во евиденцијата на производители, пакувачи и трговци како субјект кој самостојно обезбедува постапување со отпадот од пакување што го создава (во понатамошниот текст: самостоен постапувач со отпад од пакување).

(4) Самостојниот постапувач со отпад од пакување е должен да ги исполни обврските од член 22 на овој закон и да доставува извештаи во согласност со член 25 од овој закон.

(5) Стручниот орган ќе го избрише од евиденцијата од став (1) од овој член самостојниот постапувач со отпад од пакување и ќе му ја одземе потврдата со решение доколку со извештај од спроведен надзор се констатира дека:

- не обезбедува постапување со отпадот од пакување во согласност со овој или друг закон;

- не достави годишен извештај согласно член 25 на овој закон;

- не ги постигне целите согласно член 25 став 1 на овој закон.

(6) Во случаите од став (5) на овој член, стручниот орган е должен да отпочне постапка одземање на дозволата од став (2) на овој член.

Член 24

Обврски на ЕЛС-Градоначалник

(1) На територијата на општината градоначалникот е одговорен за организирање на одделното на собирање на отпадот од пакување од домаќинствата.

(2) Обврските од став (1) на овој член градоначалникот може да ги оставри во согласност со член 46 од Законот за управување со отпад или врз основа на склучен договор со правното лице за постапување со отпад од пакување.

(3) Со договорот од став (2) на овој член особено се регилраат меѓусебните права и обврски на договороните страни, условите и начинот на воведување на одделното собирање, рециклирање или преработка на отпадот од пакување, видот на отпадот од пакување, барања во односно на квалитетот на собраниот отпад од пакување, видот на системот за собирање и доколотку е можно и постапување со отпад од пакување, условите и начинот на плаќање на дополнителните расходи на општините од страна на правното лице за постапување со отпад од пакување како и друг прашања од зеднички интерес.

(4) Во Програмите за управување со отпад и актите на општините со кои се регулира прашањето за постапување со комунален и друг вид на неопасен отпад задолжително се земаат во предвид и цели за постапување со отпад од пакување согласно овој закон.

Член 25

Обрски за Доставување на извештаи

(1) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно за отпадот од пакување кој ќе го собере или преземе во текот на една календарска година да обезбеди повторна употреба, преработка или отстранување најдоцна до крајот на наредната година со цел да се постигнат целите утврдени во член 33 на овој закон.

(2) Правното лице за постапување со отпад од пакување е должно најдоцна до 31 март во тековната година до стручниот орган да достави извештај за постапувањето со отпадот од пакување за претходната година кој особено содржи податоци:

1) за количината и видот на отпад од пакување што се пушта на пазар во Република Македонија;

2) за продажното, групното и транспортно пакување :

- количината и видот на пакување што е повторно употребено,

3) за отпадот од пакување кој претставува комунален отпад и отпад од пакување кој не претставува комунален отпад:

- количината и видот на отпад од пакување кое е преработен и отстранет

- количината и видот на отпад од пакување којшто е вклучен во делот на преработен од точка 2 алинеа 2 на овој став, а кој е рециклиран или на друг начин преработен.

4) вкупен преглед на постапувањето со отпадот од пакување.

(3) Министерот за животна средина ги пропишува начинот на известување, формата и соржината на извештајот од став (2) на овој член.

Член 26

Водење на евиденција на количини на пакување

(1) Производителот, пакувачот и трговецот е должен да води евиденција за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар во текот на една година и за постапувањето со отпадот од пакување во пишана и во електронска форма.

(2) Производителот, снабдувачот, пакувачот и трговецот е должен најдоцна до 31 март во тековната година до стручниот орган да достави извештај за видот и количината на произведените пакување што го пуштиле на пазар во претходната година во пишана и во електронска форма. Во евиденцијата се

приложува и забележува доказот за присуство на тешки метали од член 14 став(3) на овој закон.

(3) Начинот, формата и содржината на која се води евиденција од став (1) на овој член ја припишува министерот за животна средина.

Член 27

Обврски на крајниот корисник

(1) Крајниот корисник, кој за вршење на својата дејност или активности, сам увезува пакување или спакувана стока во пакување и за тоа нема претходен посредувач или доставувач во Република Македонија, е должен за отпадот од пакување кој тој го создава а кој не преставува комунален отпад, да обезбеди постапување со истиот на следниот начин:

- да склучи договор, да се здружи или стане основач на правно лице за постапување со отпад од член 20 на овој член кое во негово име и за негова сметка ќе обезбеди повторна употреба, преработка или остранување на отпадот од пакување, или

- самостојно ќе постапува со отпадот од пакување и ќе обезбеди негова потворна употреба, преработка или остранување во согласност со член 23 на овој закон.

(2) Крајниот корисник од став (1) на овој член е должен да ги превеме обврските од член 22 на овој закон и да доставува извештаи во согласност со член 25 од овој закон.

Член 28

Последен доставувач

(1) Трговецот кој е истовремено и последен доставувач не е должен да обезбеди постапување со отпадот од пакување доколку:

- има обезбедено писмена изјава од правното лице кои постапува со отпад од пакување од член 20 на овој закон или од самостојниот постапувач со отпад од пакување од член 23 на овој закон,
- на пакувањето има ознака во согласност со член 20 став (4) алинеа 3 на овој закон, или
- пакувањето произлегува во согласност со членовите 29, 30 и 31 на овој закон.

(2) Изјавата од став (1) алинеа 1 од овој член задолжително се приложува со секоја фактура или испратница со која се доставува или презема стоката.

Член 29

Пакување со долг живот

(1) Производителот, пакувачот и трговецот не се должни да обезбедат постапување со отпадот од пакување доколку пуштаат на пазар пакување кое има долг животен век.

(2) Министерот за животна средина ги пропишува условите за тоа кога се смета дека едно пакување има долг животен век и видовите на пакување кои служат како показатели дека пакувањето е со долг животен век.

Член 30

Исклучоци од постапувањето

Пакувачот, не е должен да обезбеди постапување со отпадот од пакување доколку количините на материјалот на пакувањето кое го пуштил на пазар, не ги надминува следните вредности:

- хартија и картон – 100 kg.
- стакло - 300 kg.
- метали - 30 kg.
- пластика - 80 kg.

- дрво - 100 kg.
- други материјали од кои се произведува пакување во вкупна вредност од 50 кг.

Член 31

Пакување со затворачи и етикети

Производителот, пакувачот и трговецот не е должен да обезбеди постапување со отпадот од пакување доколку пушта на пазар затворачи или етикети кои се пуштени на пазар заедно со пакувањето, ако тежината на затворачите и етикетите заедно не надминува 5% од тежината на пакувањето.

Член 32

Кауција

(1) Заради поттикнување на враќањето и на собирањето на отпадот од пакување правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување може да воведат кауција на повратно пакување која се наплатува на местото на продажба на спакуваната стока.

(2) Кауцијата од став (1) на овој член не смее да го надмине износот од 30 % од продажната цена на спакуваната стока.

(3) Правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување се должни да го известат стручниот орган за воведувањето на кауцијата најдоцна шест месеци пред нејзиното воведување.

(4) Во известувањето од став (3) на овој член задолжително се содржат следните податоци:

- видот на пакувањето и спакуваната стока за кој се наплатува кауцијата;
- висината на цената на кауцијата и нејзиниот однос со цената на спакуваната стока;
- начинот на кој се предвидува да се наплатува кауцијата;
- начинот за известување на јавноста за воведената кауција, и
- други податоци кои значајни за спроведувањето на кауцијата.

(5) Правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување се должни при доставувањето на извештаите од член 25 од овој закон да достават оддвоени податоци за собраниот отпадот од повратното пакување за кој се наплатува кауција.

(6) Правното лице што ја наплатило кауцијата е должен да ја врати истата доколку се врати повратното пакување согласно член 50 од Законот за управување со отпад.

Национални цели за собирање и обновување односно преработка на отпад од пакување

Член 33

Собирање и преработка

(1) На територијата на Република Македонија, следните количества на пакување и отпад од пакувања треба да се соберат и преработат во следниот временски рок:

- а) До крајот на 2018 година, минимум 60% од тежината на отпадот од пакување што е создаден на територијата на Република Македонија треба да се преработи со операции на обновување или со операции на енергетска преработка.
- б) До крајот на 2018 година, минимум 65% од тежината на отпадот од пакувања што е создаден на територијата на Република Македонија треба да се рециклира;
- в) До крајот на 2018 година, следните количества на материјали од кои се произведува пакувањето треба да се рециклираат:

- 60% стакло,
- 60% хартија и картон,
- 50% метали,
- 22,5% пластика, имајќи ги предвид само материјалите кои се рециклираат во пластика,
- 15% дрво.

(2) Извезените количества на отпад од пакување ќе се засметуваат во остварување обврските и исполнување на целите утврдени во став (1) на овој член само доколку постои доказ дека истите биле преработени на начин кој е во согласност со одредбите на овој закон.

(3) Владата на Република Македонија на предлог на министерот за животна средина може да утврдува годишни цели заради постепено постигнување на целите од став (1) на овој член.

(4) Целите од став (1) на овој член Владата на Република Македонија на предлог на министерот за животна средина ќе ги ревидира по потреба, а најмалку еднаш на пет години, во согласност со програмата од член 34 на овој закон.

Член 34

Програма за управување со отпад од пакување

(1) За постигнување на целите утврдени во член 33 на овој закон министерот за животна средина донесува Програма за управување со отпад од пакување (во понатамошниот текст: Програма).

(2) Програмата се донесува за период од пет години и особено содржи:

- опис и оцена на постоечката состојба во управувањето со отпад од пакување;

- опис на субјектите кои постапуваат со отпадот од пакување;

- количина и вид на отпад од пакување што се создава во Република Македонија, како и идни предвидувања и тренд на развој во наредниот петгодишен период;

- мерки за поттикнување на собирањето, повторната употреба, преработката и отстранувањето на отпадот од пакување;

- мерки за подобрување на состојбата на пазарот за преработка и рециклирање на отпадот од пакување;

- мерки за поттикнување на енергетската преработка на отпадот од пакување;

- економски мерки;

- начин на известување и спроведување на кампања за јавноста и економските оператори;

- преглед на законската регулатива за управување со отпадот и отпадот од пакување и мерки за нејзино подобрување;

- насоки за идниот развој на управувањето со отпадот од пакување;

- цели на количества на пакување и отпад од пакувања кои треба да се соберат и преработат во наредниот период, и

- други прашања кои се од значење за управувањето со отпадот од пакување.

(3) Програмата се изработува со учество на субјектите кои управуваат со отпадот од пакување, комисијата од член 36 на овој закон, органите на државната и локалната власт, невладините организации и други јавни и научни установи и институции.

(4) Врз основа на програмата соодветно ќе се променат целите утврдени во член 33 на овој закон.

Член 35

Доброволно договарање

(1) Економските оператори можат да пристапат кон склучување на доброволен договор со Владата на Република Македонија преку кој ќе ги регулираат меѓусебните обврски и права заради постигнување на исти или поголеми цели од оние утврдени во член 33 на овој закон и постигнување на целите од член 2 на овој закон.

(2) Договорот од став (1) на овој член задолжително ги има следните елементи:

- рок на важност;
- цели и рок за нивно постигнување;
- начин на следење на реализацијата на целите и роковите утврдени во договорот;
- обврски и права на економските оператори и на надлежните органи за државната власт;
- услови и начин на раскинување на обврските и начинот на надоместување на загубите;

(3) Договорот од став (1) на овој член се објавува во Службен весник на Република Македонија.

(4) Договорот од став (1) на овој член, како и начинот и резултатите од неговото спроведување се достапни на јавноста.

Член 36

Комисија за управување со отпад од пакување

(1) Заради следење на состојбата со управувањето со отпадот од пакување во Република Македонија, Владата на Република Македонија формира Комисија за управување со отпад од пакување (во понатамошниот текст: комисија).

(2) Комисијата се состои од најмногу 15 члена, со мандат од 3 години кои се избираат од:

- еден преставник од Министерството за животна средина и просторно планирање;
- еден преставник од Управата за животна средина;
- еден преставник од Министерство за финансии;
- еден преставник од Министерство за економија;
- еден преставник од Министерство за локална самоуправа;
- еден преставник од Заедница на единици на локалната самоуправа;
- еден преставник од секои правно лице кое постапува со отпад од пакување;
- двајца преставници од самостоен постапувач со отпад од пакување;
- еден преставник од Здружение на потрошувачи на Македонија;
- двајца преставници на правни и физички лица кои постапуваат со отпад;

- еден преставник од невладина организација која делува во областа на управувањето со отпадот;

(3) Комисијата разгледува и дава мислење за:

- целите од член 33 на овој закон;
- програмата од член 34 на овој закон;
- состојбата во управувањето со отпадот од пакување;
- го разгледува спроведување на овој закон;
- предлага мерки за спречување и намалување на количината на отпад од пакување што се создава во Република Македонија;
- предлага мерки за поттикнување на собирањето, повторната употреба, преработката и остранувањето на отпадот од пакување;
- предлага мерки за организирање и поддршка на системи и начини на управување со отпадот од пакување, и
- други прашања што се во врска со управувањето со отпадот од пакување.

- (4) Со комисијата раководи министерот за животна средина.
 (5) Административните работи на комисијата ги врши стручниот орган.
 (6) За својата работа комисијата донесува деловник.

Член 37

Информативен систем

(1) Стручниот орган е должен да воспостави информативен систем во кој се содржани база на податоци за пакувањето и отпадот од пакување што се пушта на пазар во Република Македонија.

(2) Информативниот систем се води врз основа на податоците во извештаите доставени во согласност со член 25 и 26 на овој закон и особено ги содржи следните податоци:

1) за количината и видот на отпад од пакување што се пушта на пазар во Република Македонија;

2) за примарното, секундарното и терцијалното пакување:

- количината и видот на пакување што е повторно употребено,

3) за отпадот од пакување кој преставува комунален отпад и отпад од пакување кој не преставува комунален отпад:

- количината и видот на отпад од пакување кое е преработен и отстранет, и

- количина и водот на отпад од пакување којшто е вклучен во делот на преработен од точка 2 алинеа 2 на овој став, а кој е рециклиран или на друг начин преработен.

4) податоци за својствата на отпадот од пакување (опасност и штетност на материјали од кои е произведено пакувањето).

(3) Врз основа на податоците од став (2) на овој член, стручниот орган најдоцна до 30 мај во тековната година објавува извештај за количините и видот на пакување и отпад од пакување што се пушта на пазар во Република Македонија, како и за управувањето со отпад од пакување.

(4) Заедно со извештајот од став (3) на овој член, стручниот орган објавува податоци за реализација на програмата од член 34 на овој закон како и податоци за постојните системи за управувањето со отпад од пакување.

(5) Податоците собрани врз основа на овој член се обработуваат и валидизираат во база на податоци, што се врши од страна на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина –Македонски информативен центар за животна средина, во Информативен систем за пакување и отпад од пакување, кој е составен дел на Информативниот систем за животна средина.

Член 38

Економски инструменти

(1) Производителот и пакувачот кој пушта на пазарот на Република Македонија пакувања и пакување на спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување е должен да плати надоместок за управување со отпад од пакување (во понатамошниот текст: надоместок).

(2) Произведувачот и пакувачот е должен да го плати надоместокот според видот и количината (нето тежина/волумен) на пакувањето кој изнесува:

	Вид на материјал	Под вид на материјал	Износ
1.	Стакло		1.250 ден/тон
2.	Пластика	PET	3.500 ден/тон
		Останати	6.200 ден/тон

		полимери	
3.	Хартија и картон		3.200 ден/тон
4.	Повеќеслојно пакување составено од хартиени или картонски компоненти	За пијалок и други напитки	3.500 ден/тон
		За останати намени	6.200 ден/тон
5.	Метал	Лименки	3.500 ден/тон
		Други метални садови	1.800 ден/тон
6.	Дрво		1.250 ден/тон

(3) Надоместокот се пресметува врз основа на просечната единечна нето-тежина на пакувањето и на пакувањата во кои се спакувани стоките определени со прописот од ставот (13) на овој член.

(4) Производителот и пакувачот од став (1) на овој член се должни на фактурата или во прилог на фактурата со која пакувањето и спакуваната стока се пуштаат по прв пат на пазар и врз основа на која се наплатува надоместокот, да ги искажат посебно нето-тежината и видот на пакувањето и висината на пресметаниот надоместок.

(5) Производителот и пакувачот кој е увозник од став (1) на овој член се должни во прилог на увозната фактура или во прилог на фактурата да ги искажат посебно нето-тежината и видот на пакувањето и на пакувањето во кое е спакувана стоката.

(6) Производителот и пакувачот од став (1) на овој член се должни да го уплатат надоместокот на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка на секој 15 ден во тековниот месец за сите пресметани надоместоци од претходниот месец.

(7) Надоместокот за производителот и пакувачот од ставот (5) го пресметува и наплатува царинскиот орган при наплата на царинските давачки за увоз и го уплатува на соодветна уплатна сметка во рамките на трезорската сметка.

(8) Под пакување од ставот (1) на овој член се подразбира пакување кое е празно и е наменето празно да се продава за крајна употреба.

(9) Под пакување на спакувани стоки од ставот (1) на овој член се подразбира примарно, секундарно и терцијално пакување.

(10) Надоместокот не се плаќаат доколку пакувањето и спакуваните стоки се извезуваат.

(11) Во случајот од ставот (10) на овој член производителот и пакувачот што ги фактурирал пакувањето и спакуваната стока е должен кон фактурата да приложи извозна царинска декларација како доказ дека истите, за кои не е пресметан надоместок, се извезени од Република Македонија.

(12) Во случај на извоз на пакување и спакувани стоки на кои се наплатува надоместок определен со овој член, за кои претходно е наплатен надоместок од ставот (1) на овој член, производителот и пакувачот имаат право на враќање на уплатениот надоместок за извезената количина врз основа на решение издадено од стручниот орган.

(13) Владата на Република Македонија на предлог на министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина, утврдени во согласност со министерот кој раководи со органот на државната управа надлежен за работите од областа на финансиите и министерот кој раководи со органот надлежен за работите од областа на економијата, поблиску ги определува начинот на пресметувањето на надоместокот и неговото прикажување, видовите на пакување и спакувани стоки за кои се пресметува надоместок од ставот (2) на овој член.

(14) Средствата од надоместокот од став (2) на овој член се приход на органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина и се уплаќаат на соодветна посебна уплатна сметка, во рамките на трезорската сметка.

Член 39

Користење и враќање на надоместокот

- (1) Средствата собрани од надоместокот се користат за поттикнување на активности за собирање, транспорт, повторна употреба, преработка и отстранување на отпад од пакување и за покривање на трошоците за собирање и преработка на отпадот од примарното, секундарното и терцијално пакување на правното лице за постапување со отпад од пакување од член 20 на овој закон и на самостојниот постапувач со отпад од член 23 на овој закон.
- (2) Правното лице за постапување со отпад од пакување од член 20 на овој закон и на самостојниот постапувач со отпад од член 23 на овој закон има право на враќање на надоместокот во висина на количината и видот на отпадот од пакување којшто го преработил.
- (3) Висината на надоместокот кој се враќа се пресметува врз основа на член 38 став (2) на овој член.
- (4) Надоместокот се враќа врз основа на барање за враќање на надоместокот кој се доставува заедно со поднесувањето на извештајот од член 25 на овој закон.
- (5) Правното лице за постапување со отпад од пакување од член 20 на овој закон и на самостојниот постапувач со отпад од член 23 на овој закон е должен кон барањето од став (4) на овој член да приложи извештај од независен ревизор за количината на отпад од пакување која тврди дека ја преработил.
- (6) Врз основа на барањето од став (4) на овој член, стручниот орган е должен да донесе решение за враќање на надоместокот во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето.
- (7) Решението за враќање на надоместокот го реализира Министерот за животна средина во рок од 30 дена од денот на приемот.

Член 40

Програма за финансирање

- (1) Средствата собрани од надоместокот кои преостанале по извршените враќања на надоместокот согласно член 39 на овој закон се користат за финансирање и реализација на активности со кои се поттикнува собирањето, преработката и отстранувањето на отпадот од пакување.
- (2) Финансирањето и реализацијата на активностите се врши врз основа на годишна програма за финансирање што стручниот орган ја подготвува врз основа на програмата од член 34 на овој закон.
- (3) Доделувањето на средствата од програмата од членот 40 на овој закон, се врши по пат на јавен конкурс којшто го објавува и спроведува стручниот орган.
- (4) По исклучок од ставот (2) на овој член, средствата од програмата од членот 40 на овој закон, може да се доделат и со одлука на Владата на Република Македонија на предлог на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина, доколку:
  - средствата се наменуваат за изградба на инфраструктурни објекти за собирање, преработка и отстранување на отпад од поширок јавен интерес, и
  - намената на средствата е утврдена во програмата од членот 34 на овој закон.
- (5) По исклучок од ставот (2) на овој член, средствата од програмата од членот 40 на овој закон, може да се доделат и со одлука на министерот за животна

средина, доколку средствата се наменети за исполнување на обврски кои се утврдени во доброволните договори од член 35 на овој закон.

(6) Програмата од членот 40 на овој закон стручниот орган ја донесува по донесувањето и конечноста на последното решение за враќање на надоместокот од член 39 на овој закон, но не подоцна од 01 јули во тековната година.

Член 41 **Јавен конкурс**

(1) Средствата кои се доделуваат по пат на јавен конкурс од член 40 став (2) на овој член се наменуваат за финансирање и реализација на:

- проекти за набавка на опрема за собирање и преработка на отпад и отпад од пакување;

- проекти за исполнување на обврски кои произлегуваат за економските оператори согласно овој закон;

- проекти за воведување на нови технологии за производство на пакување кое е поподобно за повторна употреба, преработка и рециклирање,

- проекти за едукација и подигнување на јавната свест на граѓаните и економските оператори за постапување со отпадот од пакување, и

- други проекти кои директно придонесуваат кон реализацијата на целите од член 33 на овој закон.

(2) Јавниот конкурс од член 40 став (2) на овој член се спроведува од комисија формирана од министерот за животна средина.

(3) Комисијата од став (2) на овој член е составена од пет член од кои:

- еден е претставник од стручниот орган,

- еден е претставник од правното лице кое постапува со отпад од пакување кој е член на Комисијата за управување со отпад од пакување од член 36 на овој закон,

- еден е преставник од самостоен постапувач со отпад од пакување кој е член на Комисијата за управување со отпад од пакување од член 36 на овој закон, и

- двајца преставници од министерството за животна средина.

(4) Јавниот конкурс од член 40 став (2) на овој член се објавува во трење од 30 дена во Службен весник на Република Македонија и во најмалку два дневни весници кои излегуваат на целата територија на Република Македонија.

(5) Комисијата од став (2) на овој член е должна да донесе одлука за расоредување на средствата во рок од 30 дена од денот на истекувањето на роко од последното објавување на конкурсот.

(6) Резултатите од конкурсот се објавуваат во Службен весник на Република Македонија.

Член 42

VIII. Надзор и надлежни органи

(1) Надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина.

(2) Инспекциски надзор над примената на овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон, врши Државниот инспекторат за животна средина

(3) За работите од надлежност на општините и градот Скопје утврдени со овој закон, инспекциски надзор над примената и спроведувањето на

овој закон го вршат овластените инспектори за животна средина на општините и овластените инспектори за животна средина на градот Скопје.

- (4) Инспекциски надзор над примената и спроведувањето на овој закон во делот на прометот со пакувањата, означувањето на пакувањата, информирање на потрошувачите го врши Државниот пазарен инспекторат.
- (5) Инспекциски надзор над примена на овој закон во делот на незаконското постапување со отпад од пакување кој не е комунален отпад и негово оставање или предавање како комунален отпад вршат комуналните инспектори на општините, општините во градот Скопје и градот Скопје.

Член 43

Државните инспектори за животна средина, овластените инспектори за животна средина на општините и Градот Скопје, државните пазарни инспектори, комуналните инспектори на општините и на Градот Скопје при преземањето на активности за вршење на инспекциски надзор над примена на овој закон, можат да побараат соработка од претставници на органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на внатрешните работи.

Член 44

Делокруг на надзор на државниот инспектор за животна средина

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот инспектор за животна средина, има право:

- 1) да врши увид и контрола и да утврди дали вкупното ниво на концентрација на олово, кадмиум, жива и хексавалентен хром присутно во пакувањето и во неговиот составен материјал надминува 100 милиграми по килограм маса тежински, освен за пакување кое во целина направено од оловно кристално стакло и пакувања од член 10 став (3) од овој закон, (член 10 став 1)
- 2) да врши увид и контрола и да утврди дали е доставен информација до стручниот орган, во случаите на надминување на нивото на концентрација на тешки метали од член 10 став (2) од овој закон, во некои од дванесетте последователни месечни контроли на стандардно и редовно производство, (член 10 став 3);
- 3) да врши увид и контрола и да утврди дали се произведуваат пакувања кои се наменети за повторна употреба кои не се во согласност со барањата од член 11 од овој закон;
- 4) да врши увид и контрола и да утврди дали се произведуваат пакувања кои се наменети за преработка и рециклирање кои не се во согласност со барањата од член 12 од овој закон.
- 5) да врши увид и контрола и да утврди дали е поставено известување за продавачот и потрошувачот за битните својства на производот и неговото пакување во поглед на опасните и штетните материи и суспензии кои тие ги содржат и за начинот на постапувањето со искористените производи и со пакувањето кога тоа ќе стане отпад од пакување; (член 14 став 1).
- 6) да врши увид и контрола и да утврди дали на свој трошок се обезбедува собирање и преработка на отпадот од пакување кое го пуштиле на

пазарот во Република Македонија согласно член 16 од овој закон (член 16 став 1);

- 7) да врши увид и контрола и да утврди дали се прима назад бесплатно отпадот од пакување непосредно по доставувањето на стоката или при наредното доставување во согласност со член 17 на овој закон, ако крајниот корисник сака да го врати;(член 17 став 1);
- 8) да врши увид и контрола и да утврди дали за спроведување на обврските од член 17 став 1,2 и 3 од овој закон производителот, пакувачот и трговецот имаат обезбедено простор и опрема за селективно собирање на отпадот од пакување доколку имаат продажен простор поголем од 200 m². ;(член 17 став 4).
- 9) да врши увид и контрола и да утврди дали собирните места и центри да се уредени на таков начин кој што ќе овозможи крајните корисници да го остават отпадот од пакување кој не е комунален отпад и во случај кога преземањето на отпадот од пакување не е обезбедено непосредно кај крајните корисници или кај последните доставувачи (член 22 став 1);
- 10) да врши увид и контрола и да утврди дали поседува дозвола за основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување (член 20 став 2) ;
- 11) да врши увид и контрола и да утврди дали до стручниот орган се доставени податоците за производителите, снабдувачите, пакувачите, трговците и крајните корисници со кои имаат договор, се основачи или со договор се здружени во правното лице за постапување со отпад од пакување, (член 20 став 5);
- 12) да врши увид и контрола и да утврди дали правното лице за постапување со отпад од пакување при воспоставувањето на системот и подготвувањето на програмата од член 21 став (1) на овој закон обезбедил докази дека ги земал во предвид задолжителните податоци,. (член 21 став 3);
- 13) да врши увид и контрола и да утврди дали се информира јавноста и крајните корисници за намената и целите од собирањето на отпадот од пакување кој не е комунален отпад, за правилното постапување со истиот и за можностите за бесплатно предавање и можностите за рециклирање и преработка на отпадот од пакување, вклучувајќи и информации за подигнување на одговорноста за правилно постапување со отпадот од пакување и за начинот на кој можат да постапуваат со отпадот од пакување кој е опфатен во системот, за адресите на собирните места и центри кои постојат во подрачјето на таа општина кои се вклучени во системот, односно каде што се врши собирање на отпадот од пакување и за ознаките кои постојат на пакувањето и за нивното значење. (член 22 став 2,3 и 4)
- 14) да врши увид и контрола и да утврди дали се поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување (член 23 став 1).
- 15) да врши увид и контрола и да утврди е доставен извештај за постапување со отпад од пакување за претходната година до стручниот орган во определениот рок согласно член член 25 став 2;
- 16) да врши увид и контрола и да утврди дали се води евиденција за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар во текот на една година во пишана и во електронска форма согласно член 26 став 1 ;
- 17) да врши увид и контрола и да утврди дали до стручниот орган во определениот рок е доставен извештај во пишана и електронска форма за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар во претходната година; (член 26 став 2)

- 18) да врши увид и контрола и да утврди дали самостојниот постапувач со отпад од пакување ги превзема обврските од член 22 на овој закон и дали доставува извештаи во согласност со член 23 од овој закон (член 27 став 4);
  - 19) да врши увид и контрола и да утврди дали крајниот корисник постапува согласно член 27 од овој закон;
  - 20) да врши увид и контрола и да утврди дали се известува стручниот орган во определениот рок за воведувањето на кауцијата; (член 32 став 3)
  - 21) да врши увид и контрола и да утврди дали е воведена кауција согласно член 32 став (2) од овој закон;
  - 22) да врши увид и контрола и да утврди дали се обезбедува повторна употреба, преработка или отстранување за отпадот од пакување кој се собира или преземува во текот на една календарска година најдоцна до крајот на наредната година со цел да се постигнат целите утврдени во член 33 на овој закон.
  - 23) да врши увид и контрола и да утврди дали производителот и пакувачот кој пуштат на пазарот на Република Македонија пакувања и пакување на спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување постапуват согласно член 38 од овој закон;
- (2) На барање на државниот инспектор за животна средина, овластено лице на органот надлежен за внатрешни работи е должно да учествува во извршувањето на работите од ставот (1) на овој член.

Член 45

Донесување на решенија на државниот инспектор за животна средина

(1) При вршењето на инспекцискиот надзор, инспекторот за животна средина со решение:

1. да утврди дали вкупното ниво на концентрација на олово, кадмиум, жива и хексавалентен хром присутно во пакувањето и во неговиот составен материјал надминува 100 милиграми по килограм маса тежински, освен за пакување кое во целина направено од оловно кристално стакло и пакувања од член 10 став (3) од овој закон и дали го информираат стручни орган (член 10 став 1)
2. ќе ги задолжи во рок од 30 дена да достават извештај до стручниот орган ако во некои од дванесетте последователни месечни контроли на стандардно и редовно производство има надминување на нивото на концентрација на тешки метали од член 10 став (2) од овој закон;(член 10 став 3),
3. ќе ја ограничи и забрани работата на правното лице доколку произведуваат пакувања кои се наменети за повторна употреба кои не се во согласност со барањата од член 11 од овој закон во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба; (член 11)
4. ќе ја ограничи и забрани работата на правното лице доколку произведуваат пакувања кои се наменети за преработка и рециклирање кои не се во согласност со барањата од член 12 од овој закон во траење од најмногу 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба; (член 12),
5. ќе ги задолжува да постават известување за продавачот и потрошувачот за битните својства на производот и неговото пакување во поглед на опасните и штетните материи и суспензии кои тие ги содржат и за начинот на постапувањето со искористените производи и со пакувањето кога тоа ќе стане отпад од пакување; (член 14 став 1).

6. ќе ја ограничи и забрани работата на правното лице доколку на свој трошок не обезбедуват собирање и преработка на отпадот од пакување кое го пуштиле на пазарот во Република Македонија согласно член 16 од овој закон (член 16 став 1);
7. ќе ги задолжи да го примат назад бесплатно отпадот од пакување непосредно по доставувањето на стоката или при наредното доставување во согласност со член 17 на овој закон, ако крајниот корисник сака да го врати;(член 17 став 1);
8. ќе ја ограничи и забрани работата на производителот, пакувачот и трговецот доколку не ги спроведуваат обврските од член 17 став 1,2 и 3 од овој закон и доколку немаат обезбедено простор и опрема за селективно собирање на отпадот од пакување доколку имаат продажен простор поголем од 200 m², во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба. ;(член 17 став 4),
9. ќе ги задолжи собирните места и центри да се уредуваат на таков начин кој што ќе овозможи крајните корисници да го остават отпадот од пакување кој не е комунален отпад и во случај кога преземањето на отпадот од пакување не е обезбедено непосредно кај крајните корисници или кај последните доставувачи (член 22 став 1);
10. ќе ја ограничи или забрани работата на правното лице доколку не поседуваа дозвола за основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување и ќе ги задолжи во рок од 30 дена до стручниот орган да поднесуваат барање за добивање на дозвола за основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување (член 20 став 2) ;
11. ќе ги задолжи до стручниот орган да доставуваат податоци за производителите, снабдувачите, пакувачите, трговците и крајните корисници со кои имат договор, се основачи или со договор се здружени во правното лице за постапување со отпад од пакување, (член 20 став 5);
12. ќе ја ограничи или забрани работата на правното лице за постапување со отпад од пакување доколку при воспоставувањето на системот и подготвувањето на програмата од член 21 став (1) на овој закон не обезбедил докази дека ги земал во предвид задолжителните податоци, во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба. (член 21 став 3);
13. ќе ги задолжи до го информираат јавноста и крајните корисници за намената и целите од собирањето на отпадот од пакување кој не е комунален отпад, за правилното постапување со истиот и за можностите за бесплатно предавање и можностите за рециклирање и преработка на отпадот од пакување, вклучувајќи и информации за подигнување на одговорноста за правилно постапување со отпадот од пакување и за начинот на кој можат да постапуваат со отпадот од пакување кој е опфатен во системот, за адресите на собирните места и центри кои постојат во подрачјето на таа општина кои се вклучени во системот, односно каде што се врши собирање на отпадот од пакување и за ознаките кои постојат на пакувањето и за нивното значење. (член 22 став 2,3 и 4)
14. ќе ја ограничи или забрани работата на самостојниот постапувач со отпад од пакувања доколку не поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување и ќе ги задолжи во рок од 30 дена до стручниот орган да поднесуваат барање за добивање на дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување (член 23 став 1).

15. ќе ги задолжи да доставуват извештај за постапување со отпад од пакување за претходната година до стручниот орган во определениот рок согласно член 25 став 2;
16. ќе ги задолжи да водат евиденција за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар во текот на една година во пишана и во електронска форма согласно член 26 став 1;
17. ќе ги задолжи да достават извештај во пишана и електронска форма за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар во претходната година во определениот рок до стручниот орган, (член 26 став 2)
18. ќе го задолжи самостојниот постапувач со отпад од пакување да ги превзема обврските од член 22 на овој закон и да доставува извештаи во согласност со член 23 од овој закон (член 27 став 4);
19. ќе ги задолжи крајните корисници да постапуват согласно член 27 од овој закон;
20. ќе ја ограничи или забрани работата на правното лице за постапување со отпад од пакување и самостојниот постапувач со отпад од пакување доколку е воведена кауција во спротивно со членот 32 став (2) од овој закон, во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба;(32 став 2)
21. ќе ги задолжи да го известуват стручниот орган во определениот рок за воведувањето на кауцијата; (член 32 став 3)
22. ќе ги задолжи да обезбедуват повторна употреба, преработка или отстранување за отпадот од пакување кој се собира или преземува во текот на една календарска година најдоцна до крајот на наредната година со цел да се постигнат целите утврдени во член 33 на овој закон;
23. ќе ја ограничи или забрани работата на производителот и пакувачот кој пуштат на пазарот на Република Македонија пакувања и спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување доколку не постапуват согласно член 38 од овој закон, во траење од најмногу од 30 дена, во кој рок треба да ги отстранат причините за настанатата состојба ;

(2) Ако при вршењето на инспекцискиот надзор, државните инспектори за животна средина утврди дека субјектите коишто управуваат со пакувањ и отпад од пакувања не се придржуваат кон законите и другите прописи, техничките прописи, стандарди, препораки и други општи акти, со записник ќе ги констатира утврдените неисправности и неправилности и во решението ќе го определи рокот во кој треба да се отстранат.

(3) Доколку субјектите од ставот (1) на овој член не постапат согласно со решението на државните инспекторот за животна средина и не ги отстранат причините за настанатата состојба утврдени со решението, државниот инспектор за животна средина ќе поднесе Барање за поведување на прекршочна постапка пред надлежен орган.

(4) За вршењето на работите од ставот (1) на овој член државниот инспектор за животна средина има право на преземање и на други мерки утврдени со Законот за животната средина.

Член 46

Делокруг на надзор на овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и на комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје

и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје, имат право:

1. да вршат увид и да утврдат дали отпадот од пакување кој не е комунален отпад се остава или предава како комунален отпад на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад. (член 15 став 1)
2. да врши увид и контрола и да утврди дали крајниот корисник постапува со отпадот од пакување согласно одредбите за постапување со отпад. (член 15 став 2 и 3).

Член 47

Донесување на решенија на овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и на комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје

(1) При вршење на инспекцискиот надзор, овластените инспектори за животна средина на општините, на општините во Градот Скопје и градот Скопје и комуналните инспектори на општините, на општините во градот Скопје и на градот Скопје со решение:

1. ќе ги задолжува отпадот од пакување кој не е комунален отпад да не се остава или предава како комунален отпад на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад. (член 15 став 1)
2. ќе ги задолжува крајните корисници да постапуват со отпадот од пакување согласно одредбите за постапување со отпад. (член 15 став 2 и 3).

Член 48

Делокруг на надзор на државниот пазарен инспектор

(1) Во вршењето на надзорот од својот делокруг државниот пазарен инспектор , има право:

1. Да врши увид и да утврди дали пакувањето е означено во согласност со член 13 на овој закон и прописот донесен врз основа на овој член; (член 13)
2. да врши увид и контрола и да утврди дали производителот на секој вид на материјал од кој е произведено пакувањето обезбедува доказ за количината на тешки метали од членот 10 на овој закон (член 14 став 2).
- 3.
4. Да утврди дали правното лице воведува кауција која не го надминува износот од 30 % од продажната цена на спакуваната стока (член 32 став 2);
5. Да утврди дали правното лице што ја наплатило кауцијата ја вратил истата доколку се врати повратното пакување согласно член 50 од Законот за управување со отпад (член 32 став 5);

(2) На барање на државниот пазарен инспектор, овластено лице на органот надлежен за внатрешни работи е должно да учествува во извршувањето на работите од ставот (1) на овој член.

(3) Државниот пазарен инспекторат вршењето на инспекцискиот надзор од ставот (1) на овој член го врши согласно со Законот за пазарната инспекција и овој закон.

Член 49

Донесување на решенија на државниот пазарен инспектор

(1) При вршење на инспекцискиот надзор, државниот пазарен инспектор со решение:

1. ќе ги задолжи пакувањето да биде означена со ознака согласно со член 13 на овој закон и прописите донесени врз основа на овој член;
2. ќе ги задолжуваа производителите на секој вид на материјал од кој е произведено пакувањето да обезбедува доказ за количината на тешки метали од членот 10 на овој закон (член 14 став 2).
3. ќе ја ограничи или ќе ја забрани работата на правното лице што воведела кауција која го надминува износот од 30% од продажната цена на спакуваната стока;
4. ќе ги задолжи правните лица да ја вратат кауцијата доколку се врати повратното пакување.

Член 50

Примена на одредби од други закони во инспекцискиот надзор

Државните инспекторите за животна средина, овластените инспектори за животна средина, комуналните инспектори на општините, инспекцискиот надзор во областа на управување со пакување и отпад од пакување го спроведуваат во согласност со одредбите на овој закон и Законот за животната средина.

XIX ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 51

(1) Глоба во износ од 3000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице доколку, доколку:

1. не гозначи пакувањето во согласност со член 13 на овој закон и прописот донесен врз основа на овој член; (член 13)
2. отпадот од пакување кој не е комунален отпад се остава или предава како комунален отпад на места означени за собирање и селектирање на комунален отпад. (член 15 став 1).
3. Крајниот корисник не постапува со отпадот од пакување согласно одредбите за постапување со отпад. (член 15 став 2 и 3).
4. на свој трошок не обезбедува собирање и преработка на отпадот од пакување кое го пуштил на пазарот во Република Македонија согласно член 16 од овој закон (член 16 став 1);
5. не го прими назад бесплатно отпадот од пакување непосредно по доставувањето на стоката или при наредното доставување во

- согласност со член 17 на овој закон, ако крајниот корисник сака да го врати;(член 17 став 1);
6. за спроведување на обврските од член 17 став 1,2 и 3 од овој закон производителот, пакувачот и трговецот не обезбеди простор и опрема за селективно собирање на отпадот од пакување доколку има продажен простор поголем од 200 m². ;(член 17 став 4).
  7. до стручниот орган не ги доставува податоците за производителите, снабдувачите, пакувачите, трговците и крајните корисници со кои имат договор, се основачи или со договор се здружени во правното лице за постапување со отпад од пакување, (член 20 став 5);
  8. При воспоставувањето на системот и подготвувањето на програмата од член 21 став (1) на овој закон, правното лице за постапување со отпад од пакување не обезбеди докази дека ги земал во предвид задолжителните податоци. (член 21 став 3);
  9. не доставува извештај за постапување со отпад од пакување за претходната година до стручниот орган во определениот рок;(Член 25 став 2);
  10. не води евиденција за видот и количината на пакување кое го пуштил на пазар во текот на една година во пишана и во електронска форма (член 26 став 1);
  11. во определениот рок не доставува извештај до стручниот орган за видот и количината на пакување кое го пуштул на пазар во предходната година во пишана и електронска форма;(член 26 став 2);
  12. самостојниот постапувач со отпад од пакување не ги превзема обврските од член 22 на овој закон и не доставува извештаи во согласност со член 23 од овој закон (член 27 став 4);
  13. Крајниот корисник не постапува согласно член 27 од овој закон;
  14. правното лице воведи кауција која го надминува износот од 30 % од продажната цена на спакуваната стока (член 32 став 2);
  15. не го известува стручниот орган во определениот рок за воведувањето на кауцијата; (член 32 став 3)
  16. правното лице што ја наплатило кауцијата не ја врати истата доколку се врати повратното пакување согласно член 50 од Законот за управување со отпад(член 32 став 5);
  17. производителот и пакувачот кој пушта на пазарот на Република Македонија пакувања и пакување на спакувани стоки од кои при користење се создава отпад од пакување не постапат согласно член 38 од овој закон;

(2) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(3) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

(4) На одговорното лице од ставовите (3) и (4) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена..

(5) Надлежен орган за изрекување на прекршочните санкции од овој член е Комисијата за одлучување за прекршоците од областа на животната средина при Министерството за животна средина и просторно планирање (во понатамошен текст: Прекршочна комисија).

Член 52

(2) Глоба во износ од 6000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на правното лице , доколку:

- (1) вкупното ниво на концентрација на олово, кадмиум, жива и хексавалентен хром присутно во пакувањето и во неговиот составен материјал надминува 100 милиграми по килограм маса тежински, освен за пакување кое во целина направено од оловно кристално стакло и пакувања од член 10 став (3) од овој закон и не го информираат стручни орган (член 10 став 1);
- (2) произведува пакувања кои се наменети за преработка и рециклирање , а кои не се во согласност со барањата од член 12 од овој закон.
- (3) произведува пакувања кои се наменети за повторна употреба кои не се во согласност со барањата од член 11 од овој закон;
- (4) не постави известување за продавачот и потрошувачот за битните својства на производот и неговото пакување во поглед на опасните и штетните материи и суспензии кои тие ги содржат и за начинот на постапувањето со искористените производи и со пакувањето кога тоа ќе стане отпад од пакување; (член 14 став 1).
- (5) производителот на секој вид на материјал од кој е произведено пакувањето не обезбеди доказ за количината на тешки метали од членот 10 на овој закон (член 14 став 2).
- (6) не поседуваа дозвола за основање на систем за собирање и повратен прием на отпад од пакување (член 20 став 2) ;
- (7) не обезбеди собирните места и центри да бидат уредени на таков начин кој што ќе овозможи крајните корисници да го остават отпадот од пакување кој не е комунален отпад и во случај кога преземањето на отпадот од пакување не е обезбедено непосредно кај крајните корисници или кај последните доставувачи (член 22 став 1);
- (8) не ја информира јавноста и крајните корисници за намената и целите од собирањето на отпадот од пакување кој не е комунален отпад, за правилното постапување со истиот и за можностите за бесплатно предавање и можностите за рециклирање и преработка на отпадот од пакување, вклучувајќи и информации за подигнување на одговорноста за правилно постапување со отпадот од пакување и за начинот на кој можат да постапуваат со отпадот од пакување кој е опфатен во системот, за адресите на собирните места и центри кои постојат во подрачјето на таа општина кои се вклучени во системот, односно каде што се врши собирање на отпадот од пакување и за ознаките кои постојат на пакувањето и за нивното значење. (член 22 став 2,3 и 4)
- (9) не поседува дозвола за самостојно постапување со отпад од пакување (член 23 став 1).
- (10) не обезбеди повторна употреба, преработка или отстранување за отпадот од пакување кој ќе го собере или преземе во текот на една календарска година најдоцна до крајот на наредната година со цел да се постигнат целите утврдени во член 33 на овој закон.

(3) Глоба во износ од 1200 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на одговорно лице во правното лице за дејствија од став (1) од овој член.

(4) На сторителот на прекршокот од овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на дејноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена.

(5) На одговорното лице од ставовите (3) и (4) на овој член, прекршочниот орган може да му изрече прекршочна санкција забрана за вршење на должноста во траење од најмалку 3 до најмногу 15 дена..

(6) Надлежен орган за изрекување на прекршочните санкции од овој член е Прекршочна комисија.

Член 53

Прекршочни санцкии за службените лица

Прекршочните санкции за службените лица кои се одговорни за спроведување на овој закон се изрекуваат согласно со Законот за животната средина.

Член 54

Постапка за порамнување и посредување

(1) За прекршоците утврдени во членот 51 и 52 од овој закон, органите од членот ??? на овој закон се должни на сторителот на прекршокот да му предложат постапка за порамнување пред да поднесат барање за прекршочна постапка.

(2) Во случаите во кои е постигната согласност за порамнувањето, глобата на сторителот може да биде намалена најмногу за една половина од максимум пропишаната глоба за прекршокот.

(3) Постапките за порамнување и посредување се водат согласно одредбите од Законот за животната средина.

Член 55

Водење на прекршочната постапка

(1) Постапката пред прекршочната комисија се води согласно со одредбите на Законот за животната средина.

Член 56

Предони и завршни одредби

(1) Првото известување на производителот, пакувачот и трговецот за видот и количините на пакување кое го пуштил на пазар во текот на една година согласно член 26 на овој закон е должен да го достави најдоцна до 31 март 2011 година.

(2) Комисијата за управување со отпад од пакување од член 36 на овој закон ќе се формира најдоцна 31.12.2011 година.

(3) Содржината на тешки метали може да го надминува нивото од 100 милиграма по килограм маса тежински утврдени во член 10 на овој закон до 31.12.2011 година.

(4) Првиот извештај за количините и видот на пакувањето и отпаот од пакување што се пушта на пзарот во Република Македонија и за управувањето со отпад од пакување согласно член 37 на овој закон ќе се објави најдоцна до 31.12.2011 година.

- (5) Надоместкот од член 38 на овј член ќе отпочне да се применува од 01.01.2011 година. Со денот на отпочнувањето на примена на овој став ќе престане да се применува член 185 од Законот за животна средина.
- (6) Обврските за идентификација и означување на пакувањето од член 13 на овој закон ќе се применуваат од 01.01.2012 година.
- (7) Одредбите на член 14 и 15-а на овој закон ќе отпочнат да се применуваат на 01.01.2012 година.
- (8) Програмата за управување со отпад од член 34 на овој закон ќе се донесе најдоцна до 30.06.2012 година.
- (9) Производителот, пакувачот и трговецот обврските од член 16 на овој закон се должни да се здружат преку основање на, и/или склучување на договор со, правно лице за постапување со отпад од пакување или да се регистрираат во евиденцијата како самостојни постапувачи со отпад од пакување најдоцна до 31.12.2012.
- (10) Поблиските прописи за извршување на овој закон ќе се донесат најдоцна до 31.12.2010 година.
- (11) Со денот на отпочнувањето на примена на овој закон престануваат да важат одредбите од член ????? од Законот за управување со отпад.
- (12) Со денот на отпочнувањето на примена на овој закон барањата за производство на пакувања нема да се применуваат. Таквите пакувања ќе треба да бидат повлечени од пазар до стапување во сила на договорот за влегување на Република Македонија како членка на ЕУ.

Член 57

Влегување во сила

Овој закон влегува во сила во рок од осум дена од денот на објавувањето во Службен весник на Република Македонија, а ќе отпочне да се применува на 01.01.2010 година.